

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/506/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612208637
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6612208637.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa CETELEM SLOVENSKO a. s., so sídlom Bratislava, Panenská 7, IČO: 35 787 783, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Marek Czompoly s. r. o., so sídlom Bratislava, Ventúrska 16, proti odporcovi správkyňa konkurznej podstaty JUDr. Ivana Gajdošíková, so sídlom kancelárie Zvolen, Nám. SNP 26/75 úpadcu Július Deme - Deko, s miestom podnikania 980 12 Hrnčiarske Zalužany č. 1, IČO: 40 590 241, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Občianske združenie Slovenských spotrebiteľov AZ so sídlom Skalica, Petrovská 10, zastúpeného splnomocneným advokátom JUDr. Jozefom Kempom, advokátska kancelária Chorvátsky Grob, Nám. Josipa Andrica 1, o zaplatenie 777,05 EUR s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 6C/81/2012-147 zo dňa 17. 12. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi istinu 777,05 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 23,40 % ročne zo sumy 617,73 EUR od 18.01.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 718,38 EUR od 1. 3. 2011 do zaplatenia a nahradiť navrhovateľovi trovy konania za zaplatený súdny poplatok z návrhu v sume 46,50 EUR a trovy právneho zastúpenia vo výške 141,79 EUR, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal zaplatenia sumy 777,05 EUR s príslušenstvom z titulu zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, ktorú zmluvu navrhovateľ uzatvoril s odporcom s tým, že odporca svoje záväzky voči navrhovateľovi v plnom rozsahu neplnil. Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že zmluvné strany dňa 24. 10. 2004 uzatvorili zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 42625618329100 (ďalej aj „Zmluva o úvere“) podľa § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“) a taktiež podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZSÚ“) s tým, že navrhovateľ vydal odporcovi úverovú kartu a poskytol úverový rámec vo výške 663,88 EUR. Odporca vyčerpal z poskytnutého úverového rámca peňažné prostriedky v celkovej výške 1 729,49 EUR, avšak záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas si v plnom rozsahu nesplnil, keď navrhovateľovi uhradil len časť dlžnej sumy vo výške 1.814,57 EUR. Neuhradená ostala suma 777,05 EUR pozostávajúca zo zvyšku dlžnej úverovej istiny vo výške 617,73 EUR, z kapitalizovaných úrokov vo výške 88,12 EUR, z dlžného poistného v sume 12,53 EUR a z dlžných zmluvných pokút vo výške 58,67 EUR. Ďalej mal okresný súd za preukázané, že navrhovateľ dňa 21. 1. 2011 do Zmluvy o úvere v dôsledku omeškania odporcu s plnením dohodnutých splátok odstúpil a uvedené odstúpenie nadobudlo účinnosť ku dňu 28. 2. 2011. Po začatí konania bol uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (správne má byť uznesením Okresného súdu Banská Bystrica - poznámka odvolacieho súdu) č. k. 2K/21/2011-99 zo dňa 9. 5. 2011 vyhlásený na majetok odporcu konkurz, preto po obdržaní súhlasu správkyne konkurznej podstaty odporcu s pokračovaním v konaní, okresný súd ďalej vo veci konal so

správkyňou konkurznej podstaty odporcu. Nakoľko navrhovateľ nárok na zaplatenie sumy 777,05 EUR riadne preukázal a s poukazom na body IV.-4.-2 a III.-6.-1. mu vznikol nárok aj na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 23,40 % ročne zo sumy 617,73 EUR do 18. 1. 2001 do zaplatenia a vo výške 9 % ročne zo sumy 718,38 EUR do 1. 3. 2011 do zaplatenia, okresný súd vyhodnotil nárok navrhovateľa ako dôvodný a v plnom rozsahu mu vyhovel. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) tak, že priznal navrhovateľovi plnú náhradu trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu. V prvom rade poukázal na skutočnosť, že Zmluva o úvere uzatvorená medzi účastníkmi konania je zmluvou spotrebiteľskou, keď navrhovateľ pri jej uzatváraní vystupoval ako dodávateľ (t. j. podnikateľ konajúci v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti) a odporca vystupoval ako spotrebiteľ, keď pri jej uzatváraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Za tejto situácie je na daný spotrebiteľský vzťah potrebné aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), t. j. ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie ako je úprava ObZ. Navrhovateľ odstúpil od Zmluvy o úvere dňa 21. 1. 2011 s účinnosťou k 28. 2. 2011. Odstúpenie od uvedenej zmluvy je potrebné posudzovať podľa príslušných ustanovení OZ, podľa ktorých sa podstúpením od zmluvy táto zrušuje od samého začiatku (ex tunc), a nie podľa príslušných ustanovení ObZ. Preto ak bola Zmluva o úvere uzatvorená dňa 24. 9. 2004 a k jej zrušeniu došlo k tomuto dátumu, vzniesol vedľajší účastník s poukazom na § 100 ods. 1 OZ námietku premičania nároku navrhovateľa. Ďalej uviedol, že podľa priemerných úrokov zo spotrebiteľských úverov obchodných bánk s dobou splácania do 1 do 5 rokov zverejnených Národnou bankou Slovenska pre mesiac september 2004, predstavoval priemerný ročný úrok pre porovnateľné úvery 11,04 %. Zo zmluvy o úvere však vyplýva, že medzi účastníkmi bola dohodnutá ročná úroková sadzba podstatne vyššia ako je výška priemerného úroku obchodných bánk za porovnateľné úvery v rozhodnom čase. Zmluvne dohodnutá výška úroku je preto v rozpore s dobrými mravmi, v čoho dôsledku je Zmluva o úvere v časti dohodnutého úroku neplatná. Preto pokiaľ bola odporcovi poskytnutá suma vo výške 1.729,94 EUR a odporca už navrhovateľovi uhradil sumu 1.814,57 EUR, návrh navrhovateľa dôvodný nie je a je ho potrebné v plnom rozsahu zamietnuť. Na základe uvedeného vedľajší účastník navrhol odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť ma vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Spolu s odvolaním si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 118,75 EUR.

Správkyňa konkurznej podstaty odporcu vo svojom písomnom podaní vyjadrila súhlas s odvolaním vedľajšieho účastníka. Inak sa k uvedenému odvolaniu nevyjadrila.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení navrhol odvolanie vedľajšieho účastníka odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou. Zdôraznil, že v prejednávanej veci sa nejedná o spotrebiteľský vzťah, v ktorom by na podporu odporcu mohol vystupovať vedľajší účastník. Navyše, na podanie odvolania vedľajším účastníkom by bol potrebný súhlas odporcu, ktorý by bol povinný uvedený udeliť ešte v lehote na odvolanie, ktorá začala plynúť vedľajšiemu účastníkovi doručením napadnutého rozhodnutia.

Vzhľadom na obsah vyjadrenia navrhovateľa k odvolaniu vedľajšieho účastníka, ktorým navrhovateľ spochybňoval oprávnenie vedľajšieho účastníka na podanie odvolania, sa odvolací súd v prvom rade zaoberal otázkou, či bolo odvolanie podané oprávnenou osobou, ako jednou z procesných podmienok odvolacieho konania.

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník (§ 201 O. s. p.).

Citované zákonné ustanovenie treba vykladať vo vzájomnej súvislosti s ďalšími ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a so zreteľom na konkrétnu prejednanú vec. V danom prípade bolo treba zohľadniť aj nové znenie ustanovenia § 93 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Citovaným zákonným ustanovením bola do právnej úpravy zavedená druhá skupina, resp. typ vedľajšieho účastníka s účinnosťou od 15. októbra 2008 (zákonom č. 384/2008 Z. z.). Cieľom nového znenia ustanovenia § 93 ods. 2 O. s. p. je bezpochyby rozšírenie ochrany práv v prípadoch, v ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov, ktoré majú (vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti) o to záujem, vstupovať do konaní ako vedľajší účastníci. V praxi ide hlavne o právnické osoby zamerané na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a podobne. V rámci tohto druhého typu vedľajšieho účastníctva, (na rozdiel od prvej skupiny vedľajšieho účastníctva, v ktorej musí ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania podľa § 93 ods. 1 O. s. p.) sa hmotnoprávny záujem na výsledku konania neskúma.

Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný (príslušný) zákon. Sú to aj prípady sporov o ochranu spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľa môže vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že aj pri aplikácii ustanovenia § 201 O. s. p. v podstate treba rozlišovať dva typy vedľajších účastníkov. Prvým je vedľajší účastník, ktorému z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom konania (napríklad v prípadoch poistenia). Tento typ vedľajšieho účastníka je oprávnený podať odvolanie bez zreteľa na stanovisko účastníka konania, popri ktorom v spore vystupuje, ba aj proti jeho vôli, avšak len za predpokladu, že preukáže, že z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom konania. Ide o vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 1 O. s. p., ktorý do konania vstúpil z dôvodu, že má právny záujem na jeho výsledku. Druhým typom je vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje popri navrhovateľovi alebo odporcovi v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 O. s. p. s rovnakými právami a povinnosťami ako účastník konania (§ 93 ods. 4 O. s. p.) a teda aj s právom podať odvolanie za rovnakých podmienok, aké platia pre účastníka konania. Oprávnenie podávať odvolanie tomuto typu vedľajšieho účastníka (bez potreby preukázania určitého spôsobu vyrovnania vzťahu medzi účastníkom konania a vedľajším účastníkom vyplývajúceho z právneho predpisu) pramení zo skutočnosti, že pokiaľ zákonodarca na vstup tejto skupiny vedľajších účastníkov do konania nevyžaduje právny záujem na výsledku sporu, môžu títo do konania vstupovať a následne robiť v rámci tohto konania úkony už len na základe preukázania, že sú právnickými osobami, ktorých predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Na vstup alebo zotrvanie v konaní, prípadne na možnosť uskutočňovať právne úkony v takomto konaní potom tomuto typu vedľajších účastníkov nemožno klásť žiadne ďalšie podmienky okrem tých, ktoré sú stanovené v § 93 ods. 4 druhá a tretia veta O. s. p., teda ani podmienku stanovenú v druhej vete § 201 O. s. p.. Iba uvedený výklad totiž dôsledne zodpovedá tomu, že všeobecné súdy sú povinné vykladať a používať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v Občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p.). Pokiaľ je potom účelom ust. § 93 ods. 2 v spojení s § 93 ods. 4 O. s. p. zvýšiť ochranu určitých subjektov prostredníctvom právnických osôb, ktorých predmetom činnosti je práve ochrana záujmov týchto subjektov, nemožno mať pochybnosti o tom, že je v súlade s uvedeným účelom právnej úpravy v rozumnej miere uvedeným právnickým osobám zabezpečiť účinné právne prostriedky ochrany, ktoré by mohli v prospech chránených subjektov využiť. K uvedeným účinným prostriedkom pritom bezpochyby patrí i odvolanie. Opačný výklad, t. j. že vedľajší účastník má právo podať odvolanie výlučne v prípade, ak z osobitného predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, by de facto znamenal, že nakoľko zo zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi spotrebiteľom (účastníkom konania) a spotrebiteľským združením (vedľajším účastníkom) nevyplýva, v súdnom konaní by síce vedľajší účastník bol oprávnený poskytnúť spotrebiteľovi účinnú ochranu, avšak túto ochranu by mohol prakticky aplikovať výlučne pred súdom prvého stupňa (*argumentum ad absurdum*). Odvolací súd rovnako udáva, že oprávnenie vedľajšieho účastníka (združenia na ochranu spotrebiteľa) podať odvolanie bolo už riešené vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (pozri napr. Uznesenie NS SR sp. zn. 6 Cdo 10/2013 zo dňa 30. 1. 2013, rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 234/2004 a pod.) s tým, že Najvyšší súd SR opakovane toto právo združeniam na ochranu spotrebiteľa v postavení vedľajších účastníkov priznal.

Vedľajší účastník, ktorý podal odvolanie v prejednávanej veci, je občianskym združením založeným podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Ide teda o tzv. druhý typ vedľajšieho účastníka s právom podať odvolanie za rovnakých podmienok, aké platia pre účastníka konania, na strane ktorého vystupuje. V tejto súvislosti sa odvolací súd nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa, že v prejednávanej veci sa nejedná o spotrebiteľský spor, v ktorom vedľajší účastník nemôže vystupovať (a teda ani podať odvolanie) z dôvodu, že sa navrhovateľ domáhal zaplata pohľadávky patriacej do majetku odporcu ako fyzickej osoby-podnikateľa, ktorý majetok patrí do konkurznej podstaty. Pojem spotrebiteľský spor možno totiž najjednoduchšie definovať ako súdne konanie, ktorého predmetom je riešenie nárokov zo spotrebiteľskej zmluvy, t. j. zo zmluvy uzatvorenej medzi osobou, ktorá pri jej uzatváraní a plnení konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti nekonala. Rozhodným časom pre posúdenie, či sa v danom prípade jedná alebo nejedná o spotrebiteľský spor, je teda okamih uzavretia zmluvy a rozhodujúcimi okolnosťami sú charakter

zmluvných strán a predmet samotnej zmluvy. V prejednávacom prípade už z preskúmania obsahu Zmluvy o úvere možno dôjsť k záveru, že navrhovateľ, v predmetnej zmluve v postavení veriteľa, sám seba označil identifikačnými údajmi charakterizujúcimi podnikateľa (IČO, údaj o zápise v Obchodnom registri a právna forma veriteľa - akciová spoločnosť), ktoré postavenie navyše vyplýva aj z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, vložka č. 2435/B (č. I. 7 spisu), kde ako jeden z predmetov činnosti navrhovateľa je uvedené poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Odporca, ktorý je podľa obsahu Zmluvy o úvere fyzickou osobou, je v predmetnej zmluve charakterizovaný identifikačnými znakmi, ktoré nie sú typické pre podnikateľa, t. j. menom a priezviskom, miestom trvalého pobytu, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Z obsahu zmluvy (osobitne z jej predmetu) a ani z ďalších listinných dôkazov obsiahnutých v spise nevyplýva, že by pri uzatváraní tejto zmluvy alebo jej plnení vykonával obchodnú alebo inú podnikateľskú činnosť. Opak pritom nie je možné vyvodiť ani zo skutočnosti tvrdenej navrhovateľom, že pohľadávka, ktorej zaplatenia sa domáha, patrí do majetku odporcu, ako podnikateľa, ktorý majetok patrí do konkurznej podstaty. I fyzické osoby podnikatelia totiž uspokojujú potreby svojej a svojej rodiny a zmluvné vzťahy pri uspokojovaní týchto potrieb vzniknuté nemajú žiaden súvis s výkonom ich obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, t. j. sú vzťahmi spotrebiteľskými. Z uvedeného vyplýva, že skutočnosť, že do zmluvného vzťahu s dodávateľom vstupuje osoba, ktorá je aj držiteľom oprávnenia na vykonávanie podnikateľskej činnosti, ešte sama o sebe neznamená, že uvedený vzťah nemá charakter vzťahu spotrebiteľského. Ako už totiž bolo uvedené vyššie, rozhodujúcou skutočnosťou je, či k vzniku uvedeného vzťahu došlo alebo nedošlo v súvislosti s obchodnou alebo podnikateľskou činnosťou subjektu odlišného od dodávateľa. V prejednávacom prípade uzavretie, či plnenie Zmluvy o úvere v súvislosti s obchodnou alebo podnikateľskou činnosťou odporcu preukázané nebolo, tento v uvedenej zmluve nebol označený ako podnikateľ a ani z ďalšieho obsahu spisu nie je preukázané uzatváranie alebo plnenie Zmluvy o úvere v súvislosti s jeho obchodnou alebo inou podnikateľskou činnosťou. Navyše i formulár, ktorého je Zmluva o úvere súčasťou, má označenie „Žiadosť/zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru“, čo tiež napovedá o správnosti záveru odvolacieho súdu. Za takéhoto stavu a z dôvodu že v konaní nebol preukázaný opak, sa možno plne stotožniť s názorom odvolateľa, že zmluvný vzťah Zmluvou o úvere založený je vzťahom spotrebiteľským. K uvedenému sa potom žiada dodať, že skutočnosť, že všetok majetok odporcu v súčasnosti patrí do konkurznej podstaty konkurzu, ktorý bol vyhlásený na jeho osobu ako na podnikateľa, je len dôsledkom platnej právnej úpravy, podľa ktorej fyzická osoba podnikateľ zodpovedá za svoje záväzky celým (t. j. nie len podnikateľským) majetkom, a teda uvedená skutočnosť nemá žiaden vplyv na charakter zmluvného vzťahu založeného Zmluvou o úvere.

Pokiaľ sa jedná o polemiku navrhovateľa o tom, či predpokladom účinného podania odvolania, ak toto podal len vedľajší účastník, je alebo nie je udelenie súhlasu s odvolaním zo strany účastníka, na ktorého strane vedľajší účastník vystupuje, sa odvolací súd zaoberať nemusel. Ako už totiž bolo uvedené vyššie, odporca súhlas s odvolaním vedľajšieho účastníka udelil, preto je vyriešenie vyššie naznačenej otázky pre posúdenie splnenia podmienok odvolacieho konania irelevantné. Odvolací súd sa však v každom prípade nemohol stotožniť s názorom navrhovateľa, že súhlas účastníka, na ktorého strane vedľajší účastník vystupuje, s odvolaním (ak je takýto súhlas vôbec potrebný), je dotknutý účastník povinný udeliť ešte v lehote na odvolanie vedľajšieho účastníka. K uvedenému je potrebné uviesť, že požiadavka prezentovaná navrhovateľom v prvom rade nevyplýva zo žiadneho všeobecne záväzného právneho predpisu. Navyše jej dodržanie by bolo fakticky nerealizovateľné, keď aj za predpokladu, že by vedľajší účastník podal svoje odvolanie na začiatku odvolacej lehoty (a nie na konci, prípadne v jej prostriedku, ako je v súdnej praxi bežne zvykom), je potrebné uvažovať aj s časom, kým sa jeho odvolanie doručí konajúcemu súdu, časom, kým dôjde k jeho spracovaniu konajúcim súdom a k jeho zaslaniu na vyjadrenie dotknutému účastníkovi, časom doručenia tohto odvolania dotknutému účastníkovi poštovým podnikom alebo súdnym doručovateľom a časom prevzatia tejto písomnosti dotknutým účastníkom, ako aj so samotnou dobou, kým dotknutý účastník uvedený súhlas s odvolaním vyhotoví a konajúcemu súdu odošle. Už z uvedeného krátkeho popisu je potom zrejmé, že požiadavka, aby dotknutý účastník udelil súhlas s odvolaním vedľajšieho účastníka ešte v odvolacej lehote, ktorá začne plynúť vedľajšiemu účastníkovi doručením rozhodnutia, ktoré odvolaním napadol, nie je odôvodniteľná a preto ani udržateľná.

Na základe všetkého už uvedeného, nakoľko odvolací súd dospel k záveru, že podmienky odvolacieho konania boli splnené, odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V prejednávacom prípade navrhovateľ svoj nárok na zaplatenie dlžnej sumy odvodzuje od Zmluvy o úvere zo dňa 24. 9. 2004 uzatvorenej medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom.

Predmetná zmluva nevznikla reálnym odovzdaním druhej veci (peňazí) dlžníkovi, ale vznikla už dohodou zmluvných strán o jej obsahu, z ktorej vyplýval platný záväzok navrhovateľa poskytnúť v prospech dlžníka finančné plnenie formou úveru a zároveň záväzok dlžníka takto poskytnuté plnenie navýšené o úrok splácať v dohodnutých splátkach. Predmetnú zmluvu preto okresný súd dôvodne vyhodnotil ako zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere patrí podľa § 261 ods. 3 písm. d) ObZ medzi tzv. absolútne obchody, pre ktoré je daná pôsobnosť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov. Napriek uvedenému však z dôvodov, o ktorých už odvolací súd pojednával vyššie, možno dať za pravdu i odvolateľovi v tom, že Zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Okresnému súdu je v tejto súvislosti potrebné vytknúť, že uvedený spotrebiteľský vzťah opomenul podrobiť súdnej kontrole neprijateľných zmluvných podmienok podľa § 52 a nasl. OZ. Okresný súd totiž odvolaním napadnutým rozsudkom návrhu navrhovateľa vyhovel bez zreteľa na existenciu ustanovení upravujúcich spotrebiteľské vzťahy a právny záväzok konajúceho súdu aj ex officio zabezpečovať, aby spotrebiteľ nebol viazaný dojednaniami, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedené nedostatky robia rozsudok okresného súdu predčasným. Okresný súd bol povinný aj bez návrhu skúmať, či Zmluva o úvere bola alebo nebola individuálne s odporcom dohodnutá a po (prípadnom) vyslovení záveru o jej adhéznom charaktere, aj to, či obsahuje alebo neobsahuje podmienky, ktoré predstavujú nepríjemné znevýhodnenie postavenia spotrebiteľa (odporcu) v porovnaní s postavením jeho spolukontrahenta. Jedným z dojednaní obsahujúcich neprijateľnú zmluvnú podmienku pritom môže byť i zmluvne stanovená výška úrokovej sadzby (namietaná odvolateľom), keď Ústavný súd SR už v náleze z 28. februára 1995 sp. zn. PL. ÚS 10/95 (Zbierka zákonov SR, čiastka 20, číslo 51/1995), okrem iného, uviedol, že aj keď sú zmluvné úroky predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi, neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch teda nesmie predstavovať pre spotrebiteľa značné znevýhodnenie v postavení dodávateľa, t. j. nesmie byť taká, aby pre dodávateľa predstavovala majetkovú výhodu v celkom neodôvodnenej výške. Existencia ustanovení § 52 a nasl. OZ však nevyklučuje okresný súd z možnosti posudzovania výšky dojedanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru aj cez prizmu dobrých mravov. Nemožno totiž opomenúť, že dobré mravy sú pojmom inherentným s právnym poriadkom, nakoľko samotné dobré mravy len dopĺňajú písané normy pozitívneho práva o vyvážený a spravodlivý širší rámec založený na analýze oprávnených záujmov. Stoja na úrovni nepísaného práva, ktorého hlavné zložky predstavujú všeobecné právne zásady a všeobecne uznávané normy morálky. Systém pozitívneho práva je tak zabezpečený (všeobecnou) dimenziou spravodlivosti. V zmysle uvedeného sa aj na výšku odplaty za poskytovanie finančných prostriedkov je potrebné pozeráť z hľadiska toho, či takto dojednaná odplata v podobe úrokov z úveru neodporuje všeobecnej predstave primeranosti za zachovania základných zásad, na ktorých je občianske právo postavené, t. j. (okrem iného) i na zachovaní zásady ekvity. Pritom platí, že nepríjemne vysoký úrok je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úroku treba predovšetkým porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov v rozhodnom období.

Ďalej možno okresnému súdu vytknúť, že napriek tomu, že mal správne za preukázané, že na Zmluvu o úvere dopadá aj ZSÚ, ktorú skutočnosť navyše nespochyboval ani navrhovateľ, citovanú zmluvu zjavne opomenul podrobiť skúmaniu náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 citovaného zákona. Zmluva o úvere navyše z dôvodu, že poskytnuté peňažné prostriedky boli dlžníkovi v rámci dohodnutého úverového rámca neustále dopĺňané, výška splátky peňažných prostriedkov nebola pevne stanovená a úverový vzťah tak mohol trvať neurčitý čas, bola zároveň zmluvou o revolvingovom úvere, pri ktorej nie je možné určiť výšku ročnej percentuálnej miery nákladov počas celej doby splácania. V takomto prípade však bolo úlohou okresného súdu skúmať aj splnenie náležitostí stanovených v § 3 ods. 6 ZSÚ so záverom, že ak uvedená zmluva tieto náležitosti (resp. aspoň jednu z nich) nespĺňa, je ju potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Ako už bolo uvedené vyššie, okresný súd tieto náležitosti Zmluvy o úvere neskúmal, pričom odvolaciemu súdu sa predbežne javí, že Zmluva o úvere všetky náležitosti, o ktorých už pojednával odvolací súd vyššie, neobsahuje.

Na základe uvedeného, nakoľko okresný súd Zmluvu o úvere nepodrobil skúmaniu neprijateľných zmluvných podmienok a ani kontrole splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZSÚ, neostávalo odvolaciemu súdu nič iné, len rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Úlohou okresného súdu po vrátení veci odvolacím súdom v súlade so zásadou hospodárnosti konania v prvom rade bude vysporiadať sa s námietkou premlčania nároku navrhovateľa, ktorá bola vedľajším účastníkom vznesená až v odvolacom konaní. Následne, v prípade, ak okresný súd dospeje k záveru, že nárok navrhovateľa v celku premlčaný nie je, preskúma Zmluvu o úvere z hľadiska toho, či táto obsahuje

alebo neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a náležitosti podľa ZSÚ a rozhodne vo veci v súlade so zákonom.

V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd o trovách celého, teda, aj odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.